

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

352

Hely

Idő

"1929"

Személy

Helysz.

352.02 "1929"

Szerző:

Cím:

A fővárosi autonómia válsága.

Forrás:

*Pesti Hírlap**Bp.*

(Hely)

1929. I. 5.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A fővárosi autonómia válsága.

Az új fővárosi törvény készülését tegnap egy névnapi vacsorán Ripka Ferenc főpolgármester és ugyanezt a kérdést tette expozéjának tengelyévé ma délelőtt a pénzügyi bizottságban Sipőcz Jenő, Budapest polgármestere. A főváros első tisztviselője, ellentétben a tegnapi este beszéddel, Budapest közjogainak védelmezője, a főpolgármester pedig bejelenti tegnapi szónoklatában a kormány szándékait: az autonómia jogainak erős megszorítását. A belügyminiszter és a főpolgármester megriadnak az autonómia németországi és angliai formáitól, nekik nem kellene olyan tisztviselők, akik politikailag függenek a fővárostól. Egy magánvállalat elbocsáthatja azt a hivatalnokát, akinek munkájával vagy magatartásával nincs megelégedve, a fővárosnak a saját tisztviselőkarával szemben azonban nem lesz meg többé ez a joga, sőt még polgármestert sem választhat szabadon, mert a választás csak akkor érvényes, ha a belügyminiszter megerősítette. Ez a jövő Budapestjének autonómiája — a kormány elképzelése szerint — ma a polgármester fölemeli tiltakozó szavát a készülő jogfosztás ellen és két fontos közjogi követelést támaszt: azt kívánja, hogy a fővárosi törvény biztosítsa Budapest legszélesebb néprétegei akaratának érvényesülését és ne süllyessze a közgyűlést pusztá véleményező szervvé, hanem legalább a főváros legbenső ügyeiben adjon neki véglegesen döntő hatalmat.

Sipőcz Jenő polgármester nem forradalmár. Őt az ellenforradalom emelte ki a fővá-

rosi tisztviselők hosszú sorából és ellenfelei sok éve a közszabadságok veszedelmét látták benne. Ma ugyanezek az ellenfelek néma helyesléssel kísérték a polgármester szavait. Pedig a polgármester világnézete nem változott meg, a szociáldemokraták és a polgári ellenzék tagjai sem lettek Saulusokból Paulusokká: miként lehetséges tehát, hogy egy politikai táborba került az ellenforradalmár-polgármester és a baloldali ellenzék? A felelet igen egyszerű. Elveit egyik politikai tényező sem tagadta meg és természetesen egy táborban állnak a magyar alkotmány fontos bástyájára, a fővárosi autonóm jogaira támadó kormánnyal szemben.

De az egy táborba jutott ellenforradalmár-polgármester és a baloldali ellenzék politikai összhangja a maga igazi képében tüntet fel a fővárosi pártok erőviszonyait is. Tömegel csak a keresztény községi párt és a szociáldemokraták mögött vannak, ezeknek óriási tulsulya mellett a középutas polgárság éppen egyik hibája miatt törpe kisebbség számba megy. A polgári tábor nem jelentheti a plutokraták legfelsőbb rétegét. A budapesti polgár nagyot szegény ember és örül, ha betevő falatja van ennek a kis darab kenyérnek, a maga szűk lakásának, családjának fenntartásának biztonságáért akarja és nem a politikai főhatalmat egymillió város felett, a nagy tömegek jogainak megfosztásával. A polgári egység pártja melynek élén a főpolgármester áll, elnöke utján azt hirdeti, hogy a belügyminiszter fővárosi törvénytervezetében a főpolgármester lelke él. Ha ez igaz, akkor a polgári egység pártjában hiába keressük az igazi polgári gondolatot, s akkor budapesti polgár száműzöttként menekül a maga nyomorával a szélsőségbe.

A takarékoságot, a szerény életmódot, a nehéz viszonyokkal megalkuvást hirdető polgármester: ez a polgárság. A főváros népét és összes tömegeit képviselő polgármester csak épen ur akar lenni a maga szegényes portáján, Budapesten, nem véleményező, hanem autonóm hatalmat gyakorló közgyűlést követel, melyet a nagy tömegek választanak. S mit mond ezzel szemben a főpolgármester? Óva int Anglia és Németország példáitól, mert ezekben a hatalmas birodalmakban, szabad városokban, szabad polgárok élnek. Az ő eszménye egy csonka ország született alattvalókból álló fővárosa, mely hallani sem akar az autonómia hátrányairól és csak az állam csalhatatlan minisztereinek védelme alatt érzi jól magát.

Nem ily sorsot érdemel Budapest. Ezt a javaslatot nem szabad törvényerőre emelni, még a képviselőház elé sem szabad terjeszteni. A hatvanhét utáni idők székesfővárosát a bár csonka, de független Magyarország nem döntheti a jogfosztottság minden szabad életet megölő és minden rémmel fenyegető bizonytalanságába.